

Utlåtande 2013:72 RII (Dnr 314-168/2012)

Stopp för den fria prissättningen hos så kallade friåkande taxibilar

Motion (2012:2) av Jan Valeskog (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:2) av Jan Valeskog (S) om ”Stopp för den fria prissättningen hos så kallade friåkande taxibilar” avslås med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Jan Valeskog (S) föreslår i en motion (2012:2) om stopp för den fria prissättningen hos så kallade friåkande taxibilar. Jan Valeskog anför att den fria prissättningen inom taxinäringen har fått till följd att så kallade friåkande taxibilar ägnar sig åt en oseriös prissättning som bland annat skadar turistnäringen. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att av regering och riksdag kräva att den fria prissättningen i taxinäringen upphör från den 1 januari 2013.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Stockholms Hamn AB och Stockholm Business Region AB (SBR) för

yttrande. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd har meddelat att man avstår från att yttra sig i ärendet.

Stadsledningskontoret anser att det visserligen ligger i stadens intresse att oseriös prissättning stävjas, men att detta i första hand bör lösas genom självsanering i taxibranschen inom ramen för den fria prissättningen. Kontoret ställer sig inte avvisande till andra lösningar om självsanering och skärpt tillsyn visar sig vara otillräckliga, men konstaterar att det i sådana fall, såvida det rör sig om en delvis återreglering av taxinäringen, är en lagstiftningsfråga.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att stadens samarbete med Svenska Taxiförbundet, Swedavia och Visita ökar medvetenheten om priserna för en taxitur, ökar tryggheten för alla som åker med taxi och samtidigt bidrar till att minska antalet missnöjda resenärer. Det ska vara tryggt att åka taxi i Stockholm, både för de boende här men också för de som är hitresta och det ska vara tillgängligt och en näring som kan utvecklas.

Stockholms Hamn AB anser att man endast har små möjligheter att påverka resenärernas val av taxibolag för returrestan tillbaka till färjeterminalen eller kryssningsfartyget. Bolaget har satt upp information i anslutning till terminalerna om vad som är rimligt pris för en taxiresa. Men risken är överhängande att resenären, som nyanländ till Stockholm, inte uppmärksammar informationen och sedan av misstag tar en taxi som kan innebära en oskäligt dyr taxiresa tillbaka till hamnen.

Stockholm Business Region AB anser att avregleringen av taximarknaden som genomfördes 1990 har haft många goda effekter. Tillgänglighet och utbud har kraftigt förbättrats samtidigt som konkurrensen inneburit att flera nya deltjänster utvecklats inom näringen. Detta innebär att det inte går att jämföra branschen idag med förhållandena för 22 år sedan. Enligt bolagets mening är därför en återgång till den tidigare reglerade marknaden inte önskvärd.

Mina synpunkter

Avregleringen av taximarknaden har i grunden varit väldigt positiv och haft många goda effekter, inte minst för Stockholm. Tillgänglighet och utbud har kraftigt förbättrats samtidigt som konkurrensen inneburit att nya deltjänster utvecklats.

Samtidigt finns det ett antal aktörer som utnyttjar turister och besökare och tar ut ockeravgifter. Detta riskerar att hota den positiva bilden av Stockholm som besöksdestination, då turister åker hem efter att ha blivit tvungna att betala ett kraftigt överpris för sin taxiresa. Problemen med överpriser drabbar dock inte endast turister utan även personer som bor och jobbar i Stockholm.

Jag tror dock inte att lösningen är att återigen reglera en fri marknad. Istället arbetar vi aktivt från Stockholms stads sida och informerar turister och besökare om den fria prissättningen genom flygblad och affischer på hotell och i hamnarna.

Friåkande taxibilars prissättning är en viktig fråga för Stockholms besöksnäring och vi för en aktiv dialog med bland andra Transportstyrelsen och Länsstyrelsen, i syfte att få till stånd en förändring.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2012:2) av Jan Valeskog (S) om stopp för den fria prissättningen hos så kallade friåkande taxibilar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Tomas Rudin (båda S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Bifalla motionen
2. Att anförda följande

Ulla Hamilton skriver i sina synpunkter att de hoppas stävja problem på taximarknaden genom utökad information. Stadsledningskontoret sätter å sin sida tilltro till att den fria prissättning kommer självsanera taxibranschen. Trots omfattande informationskampanjer och att prissättningen varit fri under en längre tid ser vi inte en utveckling i rätt riktning. Varje turist, affärsresande eller stockholmare som blir drabbad av ocker i taxibranschen är ett misslyckande och en mycket dålig marknadsföring för Stockholm.

Vi anser att regering och riksdag bör ta sig an uppgiften att formulera en reglering som ger utrymme för konkurrens och olika prismodeller men som tydligt sätter gränser för vad som är skäliga priser.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2012:2) av Jan Valeskog (S) om ”Stopp för den fria prissättningen hos så kallade friåkande taxibilar” avslås med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 15 maj 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulla Hamilton

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Tomas Rudin och Olle Burell (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Bifalla motionen
2. Därutöver anföras

Vi stöder motionen och anser att dessa gangsterfasoner stoppas med alla till buds stående medel. Vi har svårt att förstå hur den borgerliga majoriteten accepterar detta och låter det fortgå.

ÄRENDET

Jan Valeskog (S) föreslår i en motion (2012:2) om stopp för den fria prissättningen hos så kallade friåkande taxibilar. Jan Valeskog anför att den fria prissättningen inom taxinäringen har fått till följd att så kallade friåkande taxibilar ägnar sig åt en oseriös prissättning som bland annat skadar turistnäringen. I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att av regering och riksdag kräva att den fria prissättningen i taxinäringen upphör från den 1 januari 2013.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Älvsjö stadsdelsnämnd, Stockholms Hamn AB och Stockholm Business Region AB (SBR) för yttrande. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Älvsjö stadsdelsnämnd har meddelat att man avstår från att yttra sig i ärendet.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att motionen tar upp en angelägen frågeställning som också fått uppmärksamhet både medialt och politiskt det senaste året. Kontoret instämmer med motionären om att en oseriös prissättning inom taxinäringen inverkar menligt på Stockholms rykte som besöksort och att det därför är angeläget att komma till rätta med den rådande situationen. Stadsledningskontoret anser att det visserligen ligger i stadens intresse att oseriös prissättning stävjas, men att detta i första hand bör lösas genom självsanering i taxibranschen inom ramen för den fria prissättningen. Kontoret ställer sig inte avvisande till andra lösningar om självsanering och skärpt tillsyn visar sig vara otillräckliga, men konstaterar att det i sådana fall, såvida det rör sig om en delvis återreglering av taxinäringen, är en lagstiftningsfråga.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att staden redan har tagit initiativ till dialog i frågan med berörda myndigheter och aktörer. Bland annat har staden, genom trafikborgarrådet, under våren 2012 fört samtal med Taxiförbundet, polisen, Transportstyrelsen och länsstyrelsen för att finna lösningar på problemet med oseriös prissättning i taxinäringen. Staden har även, genom Stockholm Visitors Board och Stockholms Hamnar, i samarbete med besöksnäringens branschorganisation Visita, Svenska Taxiförbundet, Transportstyrelsen, Jernhusen, Swedavia, polisen, Stockholms

Handelskammare och City i samverkan, initierat en informationskampanj om taxipriserna som uppmanar taxikunderna att vara uppmärksamma på jämförpriserna för taxiresor.

Avslutningsvis konstaterar stadsledningskontoret att regeringen i mars 2012 beslutat att ge Rikspolisstyrelsen och Transportstyrelsen i uppdrag att i samråd tydligare följa upp och analysera regelefterlevnaden inom yrkestrafiken på väg. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2013 och innebär också att myndigheterna ska redovisa åtgärder som krävs för att underlätta och effektivisera tillsyn och kontroll av yrkestrafiken.

Mot bakgrund av att frågan redan är aktualiserad såväl inom staden som av regeringen anser stadsledningskontoret att ett uppdrag från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen i samma ärende inte är påkallat. Kontoret föreslår därför att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 augusti 2012 att avslå förvaltningens förslag till beslut och att stadsdelsnämnden godkänner denna text som svar på remiss.

Vi i Alliansen anser att stadens samarbete med Svenska Taxiförbundet, Swedavia och Visita som syftar till att öka kundernas medvetenhet om prissättning är en bättre väg för en god utveckling för taxinäringen.

Genom detta ökar en medvetenheten om priserna för en taxitur, ökar tryggheten för alla som åker med taxi och samtidigt bidrar till att minska antalet missnöjda resenärer. Det ska vara tryggt att åka taxi i Stockholm, både för de boende här men också för de som är hitresta och det ska vara tillgängligt och en näring som kan utvecklas.

Reservation anfördes av vice ordföranden Robert Lagergren m fl. (S), ledamoten Rebwar Hassan m fl. (MP) och Rudy Espinoza (V), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 14 juni 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i förslaget om att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att av regering och riksdag kräva att systemet för fri prissättning i taxinäringen upphör från den 1 januari 2013, och att prissättningen på lämpligt sätt regleras.

Stockholms Hamn AB

Stockholms Hamn AB beslutade vid sitt sammanträde den 20 september 2012 att som svar på remissen åberopa och överlämna detta yttrande.

Stockholms Hamn AB:s yttrande daterat den 27 augusti 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Varje år passerar över 12 miljoner färje- och kryssningspassagerare Stockholms Hamnar, 10 miljoner enbart i Stockholm. Resenärerna är en mycket viktig inkomstkälla för regionen då de varje år inbringar omkring fem miljarder kronor till länet. Många av resenärerna väljer taxi för transport till och från city för att kunna utnyttja den ofta begränsade tid man har i land på bästa sätt.

Stockholms Hamnar är väl insatt i problemet med oseriösa friåkare som tar ut överpriser. Högst bekymmersamt är att resenärerna inte enbart luras på pengar utan att det ofta uppstår oreda och hotfulla situationer i anslutning till våra hamnområden när resenärerna ska betala för resan. Drabbade är även hamnens egen personal då dessa försöker ingripa.

För att Stockholm ska fortsätta vara attraktivt som besöksmål krävs att bilden av Stockholm är genomgående god. Att de för staden så viktiga turisterna lämnar Stockholm och Stockholms Hamnar, med dåliga erfarenheter och obehagliga upplevelser kan påverka denna bild mycket negativt.

Vidtagna åtgärder i Stockholms Hamnar

Som en åtgärd för att bringa ordning tillämpar Stockholms Hamnar sedan 2009 en modell liknande den som finns på Bromma och Arlanda, en taxiremote. Remoten syftar till att skapa ordning och reda samt trygghet för resenärerna när de ska resa från terminalerna med taxi, eftersom de får tillgång till en taxi till skäligt pris. Systemet innebär att avtal slutits med ett antal beställningscentraler vars taxibilar har tillträde till ett inhägnat område nära den plats där passagerare lämnar fartyget. Bommar till områdena öppnas efter att systemet känt av en transponder som sitter inne i de avtalsanslutna taxibilarna. Systemet används idag på tre platser i Stockholm – Frihamnspiren, Värtahamnen samt vid Vikingterminalen på Stadsgårdskajen – och har inneburit en investeringskostnad för Stockholms Hamnar på cirka två miljoner kronor per anläggning. Stockholms Hamnar kan tyvärr konstatera att trots investeringarna i taxiremoten så kvarstår stora problem med de oseriösa friåkarna som hittar nya platser att parkera på i väntan på nästa körning.

Vidare har Stockholms Hamnar endast små möjligheter att påverka resenärernas val av taxibolag för returreisan tillbaka till färjeterminalen eller kryssningsfartyget. Hamnen har satt upp information i anslutning till terminalerna om vad som är rimligt pris för en taxi resa. Men risken är överhängande att resenären, som nyanländ till Stockholm, inte uppmärksammar informationen och sedan av misstag tar en taxi som kan innebära en oskäligt dyr taxiresa tillbaka till hamnen.

Stockholms Hamnar för löpande dialog med andra aktörer, såväl rederier som andra terminalägare (bland annat Jernhusen och Swedavia) för att diskutera problemet och dra lärdom av varandras erfarenheter.

Fler åtgärder mot överpriser på taximarknaden behövs

Resenärernas sista bild av Stockholm riskerar att bli en obehaglig upplevelse med dyr taxiresa och en konflikt med taxichauffören. Oseriösa friåkare som tar ut överpriser är inte enbart ett problem i Stockholm utan finns utbrett i hela landet, även om det är mer påtagligt i de större städerna med turism i större omfattning. Därmed är detta ett problem som erfordrar åtgärder på nationell nivå.

Riksdagen beslutade i april i år att en översyn av taxinäringen ska genomföras bland annat med hänvisning till att det krävs åtgärder mot fusket inom taxinäringen. En sådan översyn välkomnas men Stockholms Hamnar vill samtidigt understryka att konkreta åtgärder är nödvändiga då problemen redan är väl kända. En konkurrensutsatt taximarknad är i grunden positivt men i detta fall skulle ett exempelvis ett pristak kunna bidra till att de värsta överpriserna kan undvikas och att en mer sund konkurrens mellan företagen på marknaden uppstår.

Sedan beslutet om översynen fattades i april har Stockholms stad i samarbete med taxinäringen, besöksnäringen och berörda myndigheter lanserat en kampanj för att sprida information om taxipriser, vilket Stockholms Hamnar självfallet bistår med. Denna typ av initiativ är värdefullt men bör inte överskattas då den endast når ut till ankommande besökare. Problemet med att få resenärerna att välja ”rätt” taxi på returreisan kvarstår och följaktligen även problemet med lurade resenärer, obehagliga situationer och besökare som lämnar Stockholm och Sverige med dåliga erfarenheter. Mot bakgrund av den allvarliga situation som råder på taximarknaden idag är det därför synnerligen viktigt att kraftfulla åtgärder vidtas på nationell nivå.

Stockholm Business Region AB

Stockholm Business Region AB:s tjänsteutlåtande daterat den 24 september 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm är idag en mycket välkommande stad gentemot besökare. Besöksnäring har utvecklats, hotell och restaurangutbudet har kraftigt förbättrats och Stockholms position som besöksdestination aldrig varit starkare vilket avspeglar sig i antalet besökare och mängden positiva omdömen i internationell media. Taxinäringens nuvarande funktionssätt hotar dock denna positiva bild.

Många klagomål inkommer angående kraftig överprissättning för taxiresor i vissa fall. Denna problematik har diskuterats i styrelsen för SBR. Bolaget har därför mot denna bakgrund tagit fram en rapport över taxinäringens funktionssätt mm vilken anmälades till styrelsen för SBR den 13 mars 2012 (SBR 65-7/2012).

Sammanfattningsvis kan konstateras att avregleringen av Taximarknaden som genomfördes 1990 har haft många goda effekter. Tillgänglighet och utbud har kraftigt

förbättrats samtidigt som konkurrensen inneburit att flera nya deltjänster utvecklats inom näringen. Detta innebär att det inte går att jämföra branschen idag med förhållandena för 22 år sedan. Enligt bolagets mening är därför en återgång till den tidigare reglerade marknaden inte önskvärd.

Eventuella förändringar av taximarknaden får därför sökas på andra sätt.

Den 13 mars 2012 beslutade styrelsen för Stockholm Business Region att godkänna anmälan av rapport angående Taxinäringen i Stockholm i vilken några möjligheter skisseras som enligt bolagets mening bör studeras närmare.

Vidare beslutade styrelsen för SBR att ge bolaget i uppdrag att tillsammans med Länsstyrelsen arbeta vidare för att närmare undersöka hur missförhållandena kan rättas till.

RESERVATIONER M.M.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Robert Lagergren m fl. (S), ledamoten Rebwar Hassan m fl. (MP) och Rudy Espinoza (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens svar på remissen.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2012:2

2012:2 **Motion av Jan Valeskog (S) om stopp för den fria prissättningen hos så kallade Friåkande Taxibilar**
Dnr 314-168/2012

Stockholm har bland många turister, men även bland stadens egna medborgare, blivit känd för en omfattande trafik med så kallade Friåkande Taxibilar. Dessa kan i princip ta vilka priser som helst för taxifärden, men det förekommer även ofta att de lurar utländska turister eller äldre personer, på en rad andra sätt.

Sedan 1990 har detta kaos fått pågå, vilket innebär att Friåkarna själva kan bestämma sina taxor. Priset skall anslås med svart text på gul botten och redovisa en normalresa på 10 km och 15 minuter. Normalpris i Stockholm ligger idag för en sådan resa på runt 300 kr. Friåkarna har oftast priser på mellan 400 – 1. 800 kr. Endast ett fåtal personer förstår innebörden av dessa skyltar. Särskilt inte utländska turister.

Därutöver är det vanligt att dessa Friåkare kan ha ”fasta priser” till och från Arlanda men ändå slå på taxametern vid stadsgränsen. Eller ta det ”fasta priset” för varje person i bilen. Exempel finns att man till äldre säger att det är fast pris inom en stadsdel eller i innerstaden och tar ut en hög ”fast avgift” i exempel innerstan på 400 kr, oavsett reslängd. Naturligtvis lockar ett fritt prissättningssystem liknande detta många helt eller halvt kriminella individer.

Att taxinäringen måste regleras har diskuterats i flera omgångar, ändå fortsätter denna omfattande ”bondfångeri- verksamhet”, som särskilt skadar Sveriges turistnäring. Inte minst drabbas många vid stora reseterminaler som vid flygplatser, hamnar och järnvägsstationer.

Stockholm måste nu driva på så att denna bedrägliga verksamhet upphör.

Jag föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar

att ge kommunstyrelsen i uppdrag att av regering och riksdag kräva att systemet med fri prissättning i taxinäringen upphör från den 1 januari 2013, och att prissättningen på lämpligt sätt regleras.

Stockholm den 30 januari 2012

Jan Valeskog